

VASTUULLISUUS ON YHTEISPELIÄ

HUS logistiikan
vastuullisuusraportti 2020

SISÄLLYS

HUS Logistiikka lyhyesti	3
Katsaus vuoteen 2020	4
Vastuullisuuden pääteemat	5
Edistämme vastuullisuutta yhteistyöllä	6
Taloudellisen vastuun johtaminen	8
Vastuullisia hankintoja ohjaavat periaatteet	10
Sosiaalisen vastuun johtaminen	14
Ympäristövastuun johtaminen	17
Raportoinnin periaatteet	20
GRI-sisältöindeksi	21

HUS LOGISTIikka LYHYESTI

HUS Logistiikka on yksi HUSin ei-sairaanhoidollisia tukipalveluja tuottavista tulosalueista. Palveluihimme kuuluvat hankintatoimi, tarvikelogistiikka, sairaalalogistiikka ja lääkintätekniikka.

Tuotamme palveluita HUSin lisäksi niille HUSin jäsenkunnille ja erityisvastuualueille, jotka ovat tehneet kanssamme palvelusopimuksen. HUS Logistiikan tulosaluetta johtaa ja kehittää toimialajohtaja, apunaan johtoryhmä.

HUS Logistiikan toimitusketjut ovat hankintasopimusten kautta globaalit. Hankkimiemme tuotteiden valmistusta tapahtuu myös niin sanotuissa riskimaissa (BSCI-luokitus), ja yksi vastuullisuustyömme painopisteistä onkin varmistaa, että näiden tuotteiden valmis-

tusolosuhteet ovat ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia (ILO) kunnioittavat. Lisäksi arvioimme kaikessa hankinnassa sekä muussa toiminnassamme olennaisimmat ympäristönäkökulmat HUSin ympäristöpoliittisten painotusten mukaisesti.

Tämä raportti on läpileikkaus HUS Logistiikan toimintaan sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristö- vastuun näkökulmista. Kyseessä on kolmas vastuullisuusraporttimme. Olemme aiemmin julkaisseet vastuullisuusraportit vuosien 2018 ja 2019 toiminnasta.

HUS Logistiikan vuoden 2020 liikevaihto oli noin

298 M€

31.12.2020 HUSLogistiikan henkilöstömäärä oli

KATSAUS VUOTEEN 2020

Koronavirusepidemia näkyi voimakkaasti erityisesti suojainten hankinnoissa. Vastuullisuustyö kuitenkin eteni poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta.

Tammikuussa 2020 julkaistiin Sairaanhoidopiirien opas vastuullisiin hankintoihin. Se on HUS Logistiikan aloitteesta perustetun sairaanhoidopiirien yhteisen vastuullisten hankintojen kehittäjäryhmän tuottama opaskirja, jonka avulla pyrimme siihen, että hankintojen vastuullisuustavoitteet ja -kriteerit olisivat sairaanhoidopiireissä mahdollisimman yhteneväiset.

Julkaisimme toisen GRI-standardin mukaisen vastuullisuusraporttimme keväällä 2020.

Koronaviruksen vaikutukset

Vuotta 2020 leimasi vahvasti maailmanlaajuinen koronavirusepidemia, jolla oli suuria vaikutuksia myös HUS Logistiikan toimintaan. Erityisesti suojaintarvikkeilla oli globaaleja saatavuushaasteita, mutta onnistuimme verrattain hyvin säilyttämään tilanteen, jossa erikoissairaanhoidossa ja perusterveydenhuollossa suojaintuotteita oli riittävästi käytössä.

Pyrimme hankkimaan suojaimia ensisijaisesti sopimustoimittajiemme kautta, mutta jouduimme hankkimaan niitä runsaita määriä myös tavallisten hankintaketjujemme ulkopuolelta. Olimme myös tukemassa kotimaisen suojainvalmistuksen aloittamista.

Muovinkeräys tehostui

Toiminnan kasvaessa myös jätteen kokonaismäärä kasvoi, mutta pystyimme entistä tehokkaammin erottelamaan eri jätelajeja, ja erityisesti muovin keräys tehostui merkittävästi. Muovia kerättiin Logistiikkakeskuksen tiloissa 50 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuotena. Tämä vähentää suoraan tuotetun sekajätteen määrää.

Poikkeuksellisesta vuodesta huolimatta ekologinen ja sosiaalinen vastuullisuus huomioitiin 66 julkaistussa tarjouspyynnössä, mikä on noin 26 prosenttia kaikista julkaistuista yhteishankintojen tarjouspyynnöistä.

Henkilöstön yhteiset hyvän mielen kampanjat, esimerkiksi joululahjakeräys Vantaan Ensi- ja turvakodille, onnistuivat odotusten mukaisesti.

Runsaasti sidosryhmäyhteistyötä

Vuonna 2020 teimme paljon yhteistyötä eri sidosryhmiemme kanssa. Yhteistyötä tehtiin muun muassa kansallisen hankintastrategian puitteissa, pääkaupunkiseudun hankintayksiköiden kesken, Keino-osaamiskeskuksen kautta, pohjoismaisten hankintayksiköiden kanssa sekä oman organisaation sisällä muun muassa Ekologinen ATeK -kampanjan tiimoilta. Hankintojen kategoriatyö lisäsi tavoitteellista sidosryhmäyhteistyötä asiakkaidemme kanssa, ja vuoden loppupuolella laaditut kategoriastراتيجiat tehtiin yhdessä kunkin kategorian keskeisten sidosryhmien kanssa. Kategoriastراتيجiassa linjataan esimerkiksi kategoriakohtaiset vastuullisuuden tavoitteet ja painopisteet.

Käymme aktiivista vuoropuhelua toimittajamarkkinoiden kanssa muun muassa Sailab Medtech Finlandin kautta varmistaaksemme, että myös markkinoilla ollaan valmiita uusiin kunnianhimoisempiin vaatimuksiimme.

Yhteistyö Finnwatchin kanssa jatkui instrumenttikilpailutuksen myötä, ja raportti yhteistyöstä valmistui kesällä 2020.

VASTUULLISUUDEN PÄÄTEEMAT

Vastuullisuuden pääteemojamme ovat vastuulliset toimintatavat, vastuulliset hankinnat ja koko henkilökunnan yhteiset hyvän mielen teot.

HUS Logistiikkaan perustettiin helmikuussa 2018 johtoryhmän päätöksellä vastuullisuusryhmä edistämään vastuullisuusteemojen toteuttamista laaja-alaisesti. Ryhmä pohjautuu jo aiemmin toimineeseen ympäristövastuuryhmään, joka on koko HUSissa käytössä oleva toimintamalli.

Vastuullisuusryhmään kuuluu asiantuntijoita HUS Logistiikan eri osa-alueilta. Vuonna 2020 ryhmän puheenjohtajana toimi hankinnan kehittämisspäälikkö ja muut jäsenet edustivat logistiikkaa, materiaalinhallintaa, asiakkuuksia ja hankintaa.

Vastuullisuusohjelma

Vastuullisuusryhmän tehtävänä on laatia vuosittaiset toimenpidesuunnitelmat ja hyväksyttää ne HUS Logistiikan johtoryhmällä, jonka puheenjohtajana toimii toimialajohtaja.

Vastuullisuusohjelmamme pohjautuu HUSin hankintastrategian linjauksiin, sekä HUSin ympäristöohjelmaan. Vastuullisuusryhmä on tunnistanut HUS Logistiikan toimialaan liittyen keskeisiksi kehitettäviksi asioiksi jätteiden vähentämisen, kierrättämisen ja uusiokäytön, kuljetusten päästöjen minimoimisen sekä ympäristö- ja sosiaalisen vastuun paremman huomioimisen tarjouspyynnöissä ja hankintasopimuksissa.

EDISTÄMME VASTUULLISUUTTA YHTEISTYÖLLÄ

Vuonna 2020 jatkoimme edellisenä vuonna luotujen yhteistyöverkostojen syventämistä ja loimme myös uusia kumppanuuksia.

Keino-osaamiskeskus on tärkeä alusta, jonka tarjoamien kehittäjäryhmien kautta olemme tehneet yhteistyötä muiden sairaanhoitopiirien kanssa vastuullisuuden edistämiseksi hankinnoissa. Keinon kautta on järjestetty myös eri tuoteryhmiä koskevia teemakeskusteluja sekä hankintayksiköiden kesken että yhdessä toimittajien kanssa. Näissä keskusteluissa mu-

kana on ollut myös toinen tärkeä yhteistyökumppanimme Sailab Medtech Finland. Lisäksi vuoropuhelu Finnwatchin kanssa jatkui, ja suunnitteilla on projektimaista yhteistyötä myös jatkossa.

Vuonna 2019 solmittu yhteistyösopimus Norjan sairaanhoitopiirien yhteisen hankintayksikön (Sjukhusinköpp) ja Ruotsin kansallisen hankintayksikön

kanssa on kantanut hedelmää, ja ryhmämme kokoontuu noin kahden kuukauden välein jakamaan kokemuksia ja kehittämään yhteistyötä pohjoismaisella tasolla. Uutena sidosryhmätasona vuonna 2020 mukaan tulivat kansallisen hankintastrategian teemaryhmät, joiden työskentelyyn osallistuimme sosiaalisen ja ekologisen vastuullisuuden osalta.

Vastuullisuus on sidosryhmille tärkeä arvo

Avoin sidosryhmäyhteistyö ja sen kehittäminen on meille erittäin tärkeää. Vastuullisuusohjelmaamme on suunniteltu tiiviissä vuoropuhelussa yhdessä sisäisten asiakkaidemme, sopimustoimittajiemme ja yritys vastuun kentällä toimivien järjestöjen kanssa.

Sidosryhmiksi olemme määritelleet ne tahot, joihin HUS Logistiikan toiminnalla on vaikutusta ja jotka vaikuttavat HUS Logistiikkaan.

Vuonna 2019 tekemämme sidosryhmäkyselyn perusteella niin hen-

kilöstömme, asiakkaamme kuin tavarrantoimittajammekin pitävät vastuullisuutta tärkeänä arvona, ja saimme kannustavaa palautetta vastuullisuuden eteen tekemästämme työstä. Kaikissa ryhmissä tärkeimmiksi vastuullisuuden teemoiksi toiminnassamme nostettiin vastuullisuus työnantajana sekä ihmisoikeuksia ja työelämän perusoikeuksia kunnioittavat valmistusolosuhteet riskimaissa.

Jatkuvaa toiminnan kehittämistä

Asiakkaisiimme kuuluvat HUSin toimi-

alojen lisäksi HUSin erityisvastuualueet sekä HUSin alueella sijaitsevat kunnat. Näillä kaikilla on omia strategisia tavoitteita, joiden toteutumisessa meillä on tärkeä rooli. Pyrimme jatkuvasti kehittämään toimintaamme vastaamaan mahdollisimman hyvin näihin tavoitteisiin voidaksemme yhdessä sidosryhmiemme kanssa edetä systemaattisesti ja tuloksellisesti. Verkostoituminen ja sidosryhmäyhteistyö ovat tärkeitä keinoja pitää yllä osaamistamme ja ymmärrystämme asiakkaidemme tavoitteista, ja siksi olemme tiiviisti mukana esimerkiksi pääkaupunkiseudun hankintayksiköiden yhteistyöverkostossa.

Taulukko 1:

Vastuullisuuteen liittyvät sidosryhmät

Sidosryhmä	Yhteistyötavat
Sopimustoimittajat	<ul style="list-style-type: none">• markkinavuoropuhelu• kehittämistapaamiset• toimittaja- ja sopimusyhteistyö
HUS-asiakkaat	<ul style="list-style-type: none">• asiantuntijaraadit• yhteistyötapaamiset• Ekologinen ATeK-työryhmä• HUSin vastuullisten hankintojen verkosto• asiakasraadit
Kunta-asiakkaat	<ul style="list-style-type: none">• asiantuntijaraadit• yhteistyötapaamiset
Erva-asiakkaat	<ul style="list-style-type: none">• asiantuntijaraadit• yhteistyötapaamiset
Muut sairaanhoitopiirit	<ul style="list-style-type: none">• yhteistyötapaamiset• kehittäjäryhmä
Keino-verkosto	<ul style="list-style-type: none">• kehittäjäryhmät
Sailab - Medtech Finland ry	<ul style="list-style-type: none">• verkostot• toimittajayhteistyö• kehittäminen
Finnwatch ry	<ul style="list-style-type: none">• kehittäminen• projektiyhteistyö
IWFEP	<ul style="list-style-type: none">• vastuullisten julkisten hankintojen kv-verkosto
LOGY	<ul style="list-style-type: none">• yhteistyötapaamiset

TALOUDELLISEN VASTUUN JOHTAMINEN

Taloudellisella vastuulla tarkoitamme taloudellisten tavoitteiden saavuttamista niin, että voimme tuottaa pitkäjänteisesti lisäarvoa asiakkaillemme ja omistajakunnillemme.

Palvelut tuotetaan asiakkaille kustannustehokkaasti. Hankintojen osalta tavoitellaan kilpailuttamisen avulla merkittäviä taloudellisia säästöjä. Lisäksi hoitotarvikehankinnoissa varmistetaan yhteneväinen tarvikevalikoima potilaan koko hoitopolun ajaksi.

HUS-kuntayhtymä muodostuu viidestä sairaanhoitoalueesta, jotka ovat HYKS-sairanhoitoalue sekä Hyvinkään, Lohjan, Porvoon ja Länsi-Uusi-

maan sairaanhoitoalueet. HUS-kuntayhtymän tulot muodostuvat jäsenkuntien palvelumaksuista ja kuntayhtymän muista tuloista. Kuntien palvelumaksut määräytyvät kuntien käyttämien palvelujen mukaan.

HUS Logistiikka on osa HUS-kuntayhtymää. Noudatamme HUS-kuntayhtymän talouden ohjeita. HUS-kuntayhtymä asettaa vuosittain meille taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Taulukko 3:
TP2019,
TA 2020

HUS Logistiikka tuloslaskelma

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2020	TAE 2021
Toimintatuotot yhteensä	297 810	297 820
Myyntituotot	291 141	297 820
Maksutuotot	0	0
Tuet ja avustukset	6 442	0
Muut toimintatuotot	228	0
Toimintakulut yhteensä	303 593	297 346
Henkilöstökulut	21 442	25 305
Palveluiden ostot	25 585	27 603
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	254 163	241 951
Avustukset	0	0
Muut toimintakulut	2 403	2 487
Toimintakate	-5 783	474
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-6	0
Vuosikate	-5 789	474
Poistot ja arvonalentumiset	392	474
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	-6 181	0

VASTUULLISIA HANKINTOJA OHJAAVAT PERIAATTEET

Hankinnoilla on merkittävä rooli koko HUSin vastuullisuustyössä. Hankintoja koskevat päätökset vaikuttavat esimerkiksi siihen, kuinka paljon tuotteiden ja palvelujen elinkaaren aikana kuluu energiaa ja materiaalia sekä syntyy kasvihuonekaasupäästöjä ja jätettä.

”Kannamme vastuumme yhteiseksi hyväksi” on yksi HUSin strategisista päämääristä. Verovaroin rahoitettuna ja merkittävänä yhteiskunnallisena toimijana HUSilta edellytetään erityistä vastuullisuutta ja eettisyyttä. Tämä vastuu toteutuu ympäristövastuuna, sosiaalisena vastuuna ja hyvänä hallintona. Tavoittelemme hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä sekä kestäväen kehityksen noudattamista kaikessa toiminnassamme.

Vastuullista hankintaa ohjaavat periaatteet jakautuvat HUSin linjauksiin ja yleisiin julkisia hankintoja koskeviin velvoitteisiin. Julkisella sektorilla on valta ja velvoite käyttää hankintavoimaa kestäväällä tavalla. Julkisen sektorin hankinnat Suomessa ovat n. 35 miljardia euroa vuosittain (*Elinkeinoelämän keskusliitto 2020*) ja näin ollen niillä on vaikutusta markkinoilla olevien tuotteiden ominaisuuksiin. Kestävillä hankinnoilla pyritään vähentämään haitallisia ympäristövaikutuksia ja päästöjä sekä edistämään luonnonvarojen kestävää käyttöä hankinnan koko elinkaaren aikana. Valtioneuvoston periaatepäätös (13.6.2013) myös sitouttaa valtion ja kunnat edistämään energia- ja ympäristö- eli niin sanottuja cleantech-ratkaisuja.

Hyvää ympäristölle

HUSin hankintastrategiassa on linjattu, että HUS voi ja haluaa vaikuttaa tuotteen ja palvelutarjontaan saaden aikaan ympäristön kannalta positiivisia vaikutuksia (*Hankintastrategia, HUSin hallitus 6.6.2016*). HUSin hankintaohjeessa puolestaan painotetaan, että ympäristövaikutukset huomioidaan jo hankintojen suunnittelussa. Hankintoja koskevat päätökset vaikuttavat siihen, kuinka paljon tuotteiden ja palvelujen elinkaaren aikana kuluu energiaa ja materiaalia sekä syntyy kasvihuonekaasupäästöjä ja jätettä.

HUS on sitoutunut ympäristövaikutusten jatkuvaan vähentämiseen (*HUSin ympäristöpolitiikka, HUSin hallitus 9.5.2016*). HUS tavoittelee resurssiviisaam-

paa toimintaa, jätteiden vähentämistä ja ilmaston pienempää kuormittamista (*HUSin ympäristöohjelma 2016-2020*).

Vastuullisen hankinnan johtaminen

HUS Logistiikan hankinnat toteuttavat HUSin vastuullisuustavoitteita ja vastuullisuusasioiden huomiointi on osa normaalia hankintatoimea. HUS Logistiikan hankintoja johdetaan kategoriamallin mukaan. Samankaltaisille hankinnoille on laadittu kategoriastراتيجiat, joissa määritetään tavoitteet myös vastuullisuuden toteuttamiselle. Kategoriastراتيجioissa on huomioitu kategoriatyön eri näkökulmien lisäksi HUSin linjaukset sekä yleiset julkisia hankintoja koskevat velvoitteet.

Vastuullisuustavoitteita kehitetään yhdessä asiakkaiden ja toimittajien kanssa

Kategoriat johtavat hankintatarpeita ja asettavat hankintakohtaiset tavoitteet. Näin myös kategoriastategian mukaiset vastuullisuustavoitteet jalkautuvat osaksi hankintoja. Kategoriatiimit tukevat hankinta-asiantuntijoita kilpailutusprojekteissa ja tavoitteisiin pääsyssä. Markkinavuoropuhelu on tärkeä osa hankinnan valmistelua, ja vastuullisuus nostetaan yhdeksi teemaksi yhteistyössä toimittajien kanssa. HUS Logistiikan hankintaorganisaatiota koulutetaan säännöllisesti vastuullisten hankintojen teemakoulutuksin. Hankinta-asiantuntijoiden tukena on sairaanhoitopiirien yhteinen vastuullisten hankintojen opas, jonka kriteeristöä käytetään strategisissa tuoteryhmissä.

Kilpailutusprojektin jälkeen katego-

rioiden rooli jatkuu sidosryhmäyhteistyössä sopimuskauden aikana. Kategorioiden kautta on mahdollista seurata ja kehittää vastuullisuustavoitteita niin asiakkaiden, toimittajien kuin muidenkin yhteistyötahojen kanssa. Kategoriat vastaavat myös lähtökohtaisesti HUS Logistiikan hankintasopimuksista; mahdollisten sanktioiden asettaminen ja sopimusvalvonta tapahtuu kategorioissa. HUS Logistiikka osallistuu aktiivisesti valtakunnallisiin hankintojen kehittäjätyöryhmiin ja pyrkii monin eri tavoin edistämään vastuullisten hankintojen toteutumista omassa substanssissaan.

Vastuullisen hankinnan tavoitteet ja tulokset

Sosiaalisen ja ympäristövastuun kriteerien sisältö ja painotus riippuu mm. hankinnan kohteen luonteesta. Tavoitteena vuodelle 2020 oli, että 60 prosentissa

HUS Logistiikan julkaisemista yhteishankinnoista on käytetty sosiaalisen ja/tai ympäristövastuun kriteerejä. Vuosi 2020 oli kuitenkin poikkeuksellinen vuosi koronaviruspandemian vuoksi, mikä vaikutti osaltaan tavoitteeseen pääsemiseen.

Vuonna 2020 julkaistuista yhteishankintojen tarjouspyynnöistä 26 prosentissa oli käytetty vastuullisuuskriteereitä ehdottomina tai vertailtavina ominaisuuksina. Toisaalta myös julkaistujen tarjouspyyntöjen määrä kasvoi merkittävästi. Kaikkiaan julkaistiin 315 tarjouspyyntöä (yhteishankinnat ja erillishankinnat, pois lukien Covid-hankinnat). Näistä 66:ssä oli käytetty vastuullisuuskriteereitä. Kappalemäärässä mitattuna vastuullisuuskriteereitä käytettiin edellisvuotta useammassa tarjouspyynnössä vaikkakin prosentuaalisesti jäätin jälkeen selvästi edellisvuodesta, jolloin niitä oli käytetty 62 prosentissa yhteishankintojen tarjouspyyntöjä.

Yhteistyötä sairaanhoitopiirien ja Finnwatchin kanssa

Alkuvuodesta 2020 julkaistiin HUS Logistiikan aloitteista sairaanhoitopiirien yhteinen vastuullisten hankintojen opas. Oppaan teki Kestävien ja innovatiivisten hankintojen osaamiskeskus *Keino*. Opas otettiin käyttöön HUS Logistiikassa vuoden aikana, ja elokuussa 2020 hankinta-asiantuntijat koulutettiin oppaan käyttöön. Oppaan avulla pystymme merkittävästi helpottamaan vastuullisuuden huomioimista hankinnoissa ja sitä kautta nostamaan niiden tarjouspyyntöjen osuutta, joissa vastuullisuus on huomioitu.

Vuonna 2019 HUS Logistiikka teki Finnwatch ry:n kanssa sopimuksen yhteistyöstä sosiaalisesti vastuullisten hankintojen edistämiseksi. Kyseessä oli pilotointiprojekti, jossa Finnwatch osallistui kahteen HUS Logistiikan hankinnan kilpailutuksen valmisteluun sekä laati HUS Logistiikalle suosituksia sosiaalisen vastuun kysymysten integroimisesta kaikkiin HUS Logistiikan julkisiin hankintoihin. Yhteistyön tuloksista syntyi raportti kesällä 2020, ja siinä olleet suositukset sekä *Code of Conduct* eli vas-

tuullisuuteen liittyvät sopimusehdot on integroitu osaksi vastuullisten hankintojen opasta.

Jatkuvaa seurantaa

Seuraamme jatkossa vastuullisuuskriteereiden toteutumista osana hankinnan yhteisiä mittareita hankinnan operatiivisissa palaverissa. Raportoimme mittareiden avulla myös hankinnan strategiseen ohjausryhmään. Vuoden 2020 aikana kehitimme erityisesti raportointia ja seurantaa, jotta voimme seurata tarkemmin vastuullisuuteen liittyviä painotuksia. Lisäksi osana palveluhankintojen kategoriatyötä tarkennamme palveluhankintaan liittyviä vastuullisuustavoitteita. Erityisesti työperäisen hyväksikäytön torjuminen on asia, mihin vuoden 2020 aikana pyrittiin kehittämään uusia toimintatapoja.

Ihmisoikeudet hankintamaissa

HUS Logistiikan hankkimien tuotteiden toimitusketjut ovat globaalit ja pitävät sisällään myös useita ns. riskimaita (BSCI-luokitus). Selvittäessämme hankitta-

vien tuotteiden valmistusmaat ja niiden sijoittumisen BSCI:n riskimaaluetelossa markkinakartoitusvaiheessa arvioimme kunkin hankinnan ihmisoikeuksiin liittyvät riskit. Keskustelemme myös potentiaalisten tavarantoimittajien kanssa markkinatilanteesta ja tunnistetuista riskeistä. BSCI-riskimaista tulevat yleisesti leikkaus- ja tutkimuskäsineet sekä suojauksessa ja peittelyssä käytettävät tuotteet kuten leikkaustakit, maskit ja myssyt. Tyypillisesti riskejä sisältyy erilaisiin kertakäyttöisiin tarvikkeisiin, joita ostetaan suuria määriä ja joiden valmistus vaatii paljon käsityötä.

Ihmisoikeusriskienä tunnistamme esimerkiksi erilaiset palkkaan, työaikaan, järjestäytymisvapautteen ja rekrytointimaksuihin liittyvät ongelmat. Yritysvastuuta koskevassa raportoinnissa on nostettu esille myös esimerkiksi pakotyön teettäminen ja lapsityövoiman käyttö. Näitä riskejä pyrimme minimoimaan vaatimalla toimittajiltamme läpinäkyvyyttä ja esimerkiksi auditointiraportointia. HUS Logistiikka ei itse auditoi toimittajia tai tuotantolaitoksia, vaan käyttää riskimaahankinnoissa sopimusehtona luotettavaa kolmannen osapuolen sertifioimaa auditointiraportointia.

Uusien toimittajien arviointi

Toimittajien arviointi tapahtuu hankintaprosessissa tarjouspyynnössä tarjoajille asetettujen soveltuvuusvaatimusten kautta. Tarjoajille voidaan asettaa soveltuvuuteen liittyviä vaatimuksia, joiden avulla varmistetaan, että yritys on kelkoinen suorittamaan hankinnan kohteen ja samalla varmistetaan, että yritys ei ole laiminlyönyt yhteiskunnallisia velvoitteitaan (verot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut ym.) eikä yritys tai sen johtavassa asemassa oleva henkilö ole syyllistynyt erikseen rikoslaissa säädettyyn rangaistavaan tekoon.

Hankintalain (1397/2016) 87 §:n mukaan hankintayksikön on EU-hankinnoissa vaadittava yhteistä eurooppalaista hankinta-asiakirjaa (ESPD) alustavana

näyttönä tarjoajan soveltuvuusvaatimusten täyttymisestä.

Ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintayksikön on hankintalain (1397/2016) 88 §:n mukaisesti vaadittava valittua tarjoajaa toimittamaan ajantasaisten todistukset ja selvitykset sen tutkimiseksi, koskevatko sitä laissa tarkoitettuja poissulkuperusteita ja täyttyvätkö hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset.

Uusien toimittajien arviointi ympäristö- ja sosiaalisen vastuun kriteereillä

26 prosentissa vuoden 2020 yhteishankintojen tarjouspyynnöistä käytettiin sosiaalisen ja/tai ympäristövastuun kriteerejä. Ympäristövastuun kriteerit pohjautuivat HUSin ympäristöohjelmaan sekä vastuullisten hankintojen oppaassa julkaistuihin tuoteryhmäkohtaisiin ohjeisiin. Useissa tarjouspyynnöissä kartoitettiin tuotteiden sisältämää PVC-muovia, ja osassa tarjouspyynnöissä pakotettavana vaatimuksena oli, että tuote ei si-

sällä PVC:tä tai muita halogeenisia muoveja. Myös muovimerkintää ja ohjeita tuotteen kierrättämiseen edellytettiin yleisesti. Joissain tarjouspyynnöissä käytettiin ympäristömerkkejä pakotettavana vaatimuksena, kuten esimerkiksi FSC/PEFC tai tyypin 1 ympäristömerkki (Joutsen-merkki ja EU-ympäristömerkki). Lisäksi uusissa kuljetuspalvelusopimuksissa edellytettiin muun muassa päästöraportointia.

Valmistusmaa ja vastuullisuuspolitiikka näkyviin

Vuonna 2020 julkaistuissa tarjouspyynnöissä vaadittiin tieto tuotteiden valmistusmaasta ja myös, että tuotteiden tulee olla jäljitettävissä. Useissa tarjouspyynnöissä vaadittiin myös sitoutumista HUS Logistiikan *Code of Conduct* -sopimusehtoihin eli vastuullisuuden vähimmäisvaatimuksiin. Joissain tarjouspyynnöissä vaadittiin myös tarkka valmistuspaikka ja kolmannen osapuolen sertifioima auditointiraportti kyseisestä tuotantolaitoksesta. Lisäksi useissa tarviketarjous-

pyynnöissä toimittajilta vaadittiin selvitys vastuullisuuspolitiikasta ja siitä, miten toiminnassa on huomioitu sosiaalinen vastuu, alihankkijoiden auditoinnit ja toiminnan kehittäminen. Edellä mainittujen vaatimusten lisäksi teimme omaa kategoriakohtaista riskienarviota ja asetimme sosiaalisen vastuun arviointiin lisää vaatimuksia niissä tuoteryhmissä, joissa markkinakartoituksen perusteella tuotteiden alkuperä oli BSCI-luokituksen riskimaissa.

Lääkintälaitteiden elinkaarikustannukset

Useissa lääkitäilaitteiden kilpailutuksissa huomioitiin lääkitäilaitteiden kokonaiselinkaarikustannukset yhdessä lääkitäitekniikan asiantuntijoiden kanssa. Tällöin kokonaisvertailuhinta muodostui laitteen hankintahinnasta ja tarjouspyynnössä laitteelle erikseen määritellyn ajanjakson elinkaarikustannuksista. Lähes kaikissa lääkitäilaitteiden kilpailutuksissa toimittajilta vaadittiin selvitys käyttämistään laatujärjestelmistä.

SOSIAALISEN VASTUUN JOHTAMINEN

Sosiaalisella vastuulla tarkoitamme toimintamme yhteiskunnallisia vaikutuksia esimerkiksi hankintojemme kautta sekä sisäistä henkilöstöpolitiikkaamme ja toimintakulttuuriamme.

Henkilöstövastuuta ohjaavat periaatteet ja politiikat

HUSin hallitus päättää henkilöstöpolitiikasta, palkkausjärjestelmästä ja yhdenvertaisen palkkapolitiikan toteuttamisesta sekä niiden soveltamisesta HUS-konsernissa. Tavoitteena on mielekäs, tuottava ja turvallinen työ sekä tasapuolisuus, läpinäkyvyys ja oikeudenmukaisuus. HUS Logistiikassa noudatetaan HUSin yhteisiä henkilöstövastuun pelisääntöjä ja politiikkoja sekä perehdytetään kaikki uudet työntekijät HUSin ar-

voihin, joita ovat *kohtaaminen, yhdenvertaisuus* ja edelläkävijyys.

Henkilöstövastuun tavoitteet ja niiden saavuttaminen

Henkilöstöpolitiikassa tavoitteena on, että HUS on toimialansa edelläkävijä ja vetovoimaisin työnantaja ja että jokaisella on mielekäs, tuottava ja turvallinen työ. Lähtökohdiana henkilöstöpolitiittisille periaatteille on, että hyvä ja vahva henkilöstöpolitiikka on tasapuolista, läpi-

näkyvää ja oikeudenmukaista kaikille, riippumatta siitä, missä yksikössä tai millä alueella henkilö työskentelee.

HUS Logistiikka kasvoi vuonna 2020 ja se kasvatti rekrytointien sekä uusien työntekijöiden määrää. Perehdytystä parannettiin eri tiimien pitämällä perehdytystilaisuuksilla sekä tarkentamalla yleisperehdytysuunnitelman sisältöä. Uusilla esimiesrooleilla ja organisaatiomuutoksilla pyrittiin varmistamaan tiimien kohtuullinen koko sekä selkeyttämään tiimien vastuuta niin, että toiminnan kehittäminen olisi sujuvaa.

Lean-ajattelu kehittämisen pohjana

Toiminnan kehittäminen perustuu lean-ajatteluun, ja henkilöstö osallistui vuoden aikana oman tiimin kehittämisen lisäksi kehittämistyöpajoihin (kaizen) ja gemba-kävelyille, jotka vuonna 2020 toteutettiin suurimmaksi osaksi virtuaalisesti. Kaizenit ovat tavallisesti 1-4 päivän mittaisia työpajoja, joiden aikana suunnitellaan ja toteutetaan muutos jonkin prosessin ennalta tunnistettuun ongelmaan. Osallistujat ovat prosessista vastaavia ja prosessin toteuttamiseen osallistuvia henkilöitä eri tiimeistä. Jokainen osallistuja vaikuttaa roolistaan käsin prosessin kehittämiseen ja oppiminen tapahtuu yhdessä. Tavoitteena on löytää sujuvampi ja tehokkaampi tapa toimia.

Gemba-kävelyiden tarkoitus on havainnoida jonkin prosessin toimintaa ja poistaa onnistumisen esteitä. Tavoitteena on parantaa johdon, henkilöstön ja tiimien välistä viestintää ja yhteistyötä sekä lisätä johdon ymmärrystä operatiivisen työn sisällöstä ja ongelmista, jotta johto pystyy omalla toiminnallaan sujuvoittamaan arkea.

HUS Logistiikan johtamistapa

HUS Logistiikan ohjaus- ja johtamistoiminnassa sekä toimintatavoissa toteutetaan HUSin arvoja sekä tulosalueella sovittuja toimintaperiaatteita. Avoimuus, tasapuolisuus ja vuorovaikutus ovat tärkeitä johtamisen periaatteita. Johtami-

nen perustuu yhteiseen johtamisen malliin, jota toteutetaan kaikissa tiimeissä. Tähän kerroksittaisen johtamisen malliin sisältyvät säännölliset kokoukset kuukausi- ja viikkotasolla sekä toiminnan luonteesta riippuen tarvittaessa myös päivittäin. Yhteisen mallin tavoitteena on varmistaa oikea-aikainen viestintä, henkilöstön osallistumismahdollisuudet toiminnan kehittämiseen sekä esimiesten ja johdon tuki tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite- ja kehityskeskustelut pidetään vähintään kerran vuodessa ja kaikille tasoille asetetaan tavoitteet, joita seurataan säännöllisesti.

Johtoryhmä tukee, toimeenpanee ja seuraa

HUS Logistiikkaan laajasti vaikuttavien asioiden käsittelyä varten tulosalueella on johtoryhmä, jonka puheenjohtajana on tulosalueen toimialajohtaja ja muina jäseninä toimialajohtajan nimeämät jäsenet ja henkilöstön edustaja. Tarvittaessa ne henkilöt, jotka valmistelevat johtoryhmän kokouksissa käsiteltäviä asioita, osallistuvat valmistelemiensa asioiden käsittelyyn johtoryhmässä.

Johtoryhmän tehtävänä on tukea tulosalueen johtajaa strategisessa ja operatiivisessa johtamisessa sekä huolehtia päätösten toimeenpanosta ja seurannasta. Johtoryhmä seuraa asiakkaiden palvelujen saatavuutta, laatua ja asiakaskokemuksia palveluista sekä yhteistyön sujuvuutta, tulosalueen taloutta ja

muuta toimintaa. Johtoryhmässä käsitellään riskejä koskevat raportit, varautuminen ja riskienhallinnan tavoite- ja toimenpideohjelmat.

Johtoryhmän kokouksiin kutsutaan tarvittaessa asiantuntijoita. Johtoryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa, joka julkaistaan koko HUS Logistiikan henkilöstölle avoimella Teams-kanavalla. Johtoryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa ja tarvittaessa muutoinakin puheenjohtajan kutsusta.

Työterveys ja turvallisuus

HUS Logistiikan työterveys ja turvallisuus -suunnitelma pohjautuu HUSin suunnitelmaan vuosille 2018-2021. HUS Logistiikassa on oma työsuojelutoimikunta, joka muodostuu työsuojelusta, esimiehistä ja työntekijöistä. Toimikunta kattaa kaikki Logistiikan toimialueet. HUS Logistiikka suunnittelee omat toimenpiteet HUSin suunnitelmaan pohjautuen.

HUS Logistiikassa kannustetaan tekemään turvallisuushavaintoja. Havaintojen määriä ja korjaavia toimenpiteitä seurataan viikkotasolla päivittäisjohtamisen viikkopalaverissa.

Työhön liittyvien riskien arviointi kirjataan HUS-riskit-järjestelmään. Arviointi tehdään jokaiselle tiimille erikseen. Kattavammat arvioinnit suoritetaan neljän vuoden välein, ja nämä päivitetään kerran vuodessa. HUS-riskit-järjestelmään kirjataan myös kaikki työtäpaturmat sekä tapaturmien tutkinnat

Taulukko 4:

Henkilöstöluvut vuonna 2020

Henkilöstöluvut	2020	2019	2018
Koko henkilöstö	444	441	411
Vakituiset	410	410	370
Määräaikaiset	34	31	41
Osa-aikaiset	12	8	18
Kokoaikaiset	432	433	393
Vaihtuvuus			
Vakituisen henkilöstön lähtö- vaihtuvuus %		11,2 (12,0)	7,9

Taulukko 6:

Työolobarometri

Työolobarometri 2020	
Johtaminen	3,58
Työyksikön toiminta	3,78
Esimiestyö	3,93
Vuorovaikutus työyksikössä	3,58
Työn merkityksellisyys	4,04
Ammatillinen itsetunto	3,86
Työkyky	4,12

Taulukko 5:

Perhevapaat

Perhevapaat	2020 (päiviä)	2019 (päiviä)	2018 (päiviä)
Äitiysvapaa	1572	381	253
Isyysvapaa	213	313	176
Hoitovapaa	1572	1222	1754
Hoitovapaa, miehet	365	346	576
Hoitovapaa, naiset	1207	876	1178
Vanhempainvapaa	578	764	575
Osittainen hoitovapaa	475	1184	1276
Osittainen hoitovapaa, miehet	0	0	138
Osittainen hoitovapaa, naiset	475	1184	1138
Tilapäinen hoitovapaa	120	187	166
Tilapäinen hoitovapaa, miehet	97	113	103
Tilapäinen hoitovapaa, naiset	23	74	63

Taulukko 7:

Työtapaturmat

Työtapa- turmat 2020	Vahingot	Sairaus- poissaoloon johtaneet vahingot	Sairaus- päivät yhteensä	Korvauk- set (€)
Työ	32	10	104	24 900
Työmatka	9	3	24	3 704
Muut	6	1	13	1 070
Ammattitauti	0	0	0	0
Ammatti- tautiepäily	0	0	0	0
Yhteensä	47	14	141	29 674

Taulukko 8:

Tapaturmataajuus

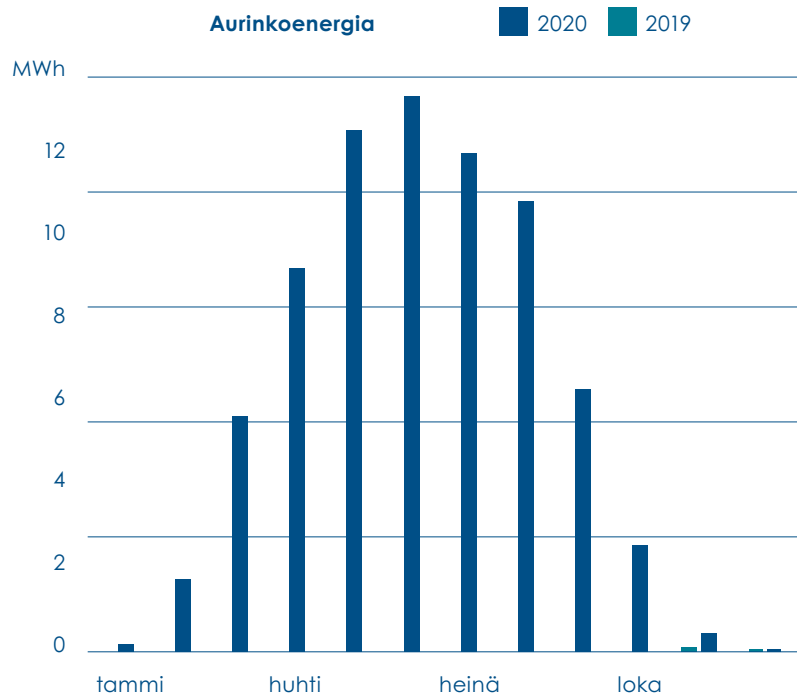
Tapaturmataajuus 2020	
LTA3	9,98
LTA1	12,48

YMPÄRISTÖVASTUUN JOHTAMINEN

Vuonna 2020 Logistiikkakeskuksen ostosähkön kulutus laski ja sekajätteen määrä väheni edellisvuoteen verrattuna.

12 %
 HUSin Logistiikka-
 keskuksen energia-
 tarpeesta katettiin
 aurinkoenergialla
 vuonna 2020.

HUSin ympäristöpolitiikkaa koordinoi daan HUS Ympäristökeskuksessa. HUS Logistiikassa toteutamme HUSin ympäristövastuun tavoitteita vastuullisuusryhmämme kautta. Ympäristövastuutyötämme ohjaavat HUS ympäristöpolitiikka, HUS ympäristöohjelma ja HUS hankintastrategia.

Energiankulutuksen ja päästöjen vähentäminen

HUS Logistiikkakeskus on rakennuksena energiatehokkuusluokassa A, ja sen laskennallinen kokonaisenergiankulutus on vuosittain noin 74 kWh/m². Rakennuksen lämmitysjärjestelmänä on maalämpö. Sähköä ostettiin Vantaan energi-

alta valaistukseen ja laitteisiin 458 MWh vuonna 2020, mikä oli 5,5 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Näin ostosähkön kulutus laski jo toista vuotta putkeen siitä huolimatta, että toiminnan ja henkilöstön määrä kasvoi. Vuonna 2020 tulokseen vaikuttaa oma aurinkosähkön tuotanto, josta saatiin sähköä 54,4 MWh. Toisin sanoen noin 12 prosenttia HUS Logistiikkakeskuksen energiatarpeesta katettiin vuonna 2020 aurinkoenergialla. Määrä on hieman suurempi kuin paneelien asennusta suunnitellessa arvioitiin (arvio oli 50 MWh vuodessa). Aurinkoenergiaa käytetään muun muassa rakennuksen maalämpö- ja jäähdytysjärjestelmän pyörittämiseen sekä valaistukseen.

Jätteiden määrän vähentäminen

Vuonna 2020 HUS Logistiikan kokonaisjättemäärä oli noin 62 tonnia, josta sekajätteen osuus noin 33 prosenttia. Vielä vuonna 2018 sekajätteen osuus oli yli 50 prosenttia. Sekajätettä syntyi suhteellisesti hieman enemmän kuin vuonna 2019, mutta huomattavasti vähemmän kuin kahtena sitä aiempana vuonna. Vuonna 2019 aloitettiin sekä Logistiikkakeskuksen varastolla että henkilökunnan taukotiloissa muovijätteen keräys. Vuonna 2020 muovijätettä syntyi 8,6 tonnia, mikä on puolet enemmän kuin vuonna 2019 ja osaltaan pienentää syntyvän sekajätteen määrää. Myös paperin, pahvin ja biojätteen keräys tehostui vuoden aikana merkittävästi vähentäen sekajätteen osuutta.

Taulukko 8: sähkönkulutus

Logistiikkakeskuksen sähkönkulutus

Aika	Kulutus [kWh]	1/2019–12/2019 [kWh]	Muutos %
1/2020	50 928,10	60 065,80	-15,21%
2/2020	47 934,70	44 739,80	7,14%
3/2020	49 535,10	42 726,30	15,94%
4/2020	39 851,20	36 159,60	10,21%
5/2020	29 827,70	34 785,20	-14,25%
6/2020	20 967,70	27 296,00	-23,18%
7/2020	23 963,60	29 445,80	-18,62%
8/2020	24 599,10	29 928,00	-17,81%
9/2020	31 333,20	34 427,90	-8,99%
10/2020	41 555,70	44 657,70	-6,95%
11/2020	45 890,00	48 620,30	-5,62%
12/2020	52 122,40	52 211,00	-0,17%
Yhteensä	458 508,50	485 063,40	-5,47%

Taulukko 10:
Jätetilasto

Jätelaji (tonnia)	2020	2019	2018	2017
sekajäte	21	17,9	21,9	21,3
muovi	8,6	4,2		
pahvi	23,5	17,7	14,08	13,2
paperi	4,6	4,7	4,1	6
tietosuojamateriaali	0,6	0,6		0,07
biojäte	1,3	2,5	2,6	2,5
jäteöljy	0	7,3		
kiinteä öljyjäte	0	0,2		
kaivo- ja viemärijäte	3	1,5		
kemikaalit	0	0,7		
muut			0,32	0,9
Yhteensä	62,557	57,6	43	44

Taulukko 9:

Aurinkoenergia

Osto-sähkön kulutus	458 508,50 kWh	Tämä on oman tuotannon vuoksi pienempi kuin v. 2019
Oma aurinko-sähkön tuotanto	54 430,51 kWh	
Koko kulutus	512 939,01 kWh	

Muovin- keräys tehostui,

ja muovia saatiin
kerättyä talteen
50 % enemmän
kuin vuonna 2019.

RAPORTOINTI- PERIAATTEET

Raportoinnin kuvaus

HUS Logistiikan vuotta 2020 kuvaava vastuullisuusraportti on organisaation kolmas GRI-standardien mukaisesti laadittu yritysraportti. Kyseessä on suppean (core) tason raportti. Raportti julkaistaan vuosittain HUSin vuosiraportoinnin yhteydessä. Raportista kerrotaan sidosryhmäviestinnässä muun muassa henkilöstö- ja asiakaskirjeissä.

Laajuus

Vastuullisuusraportti sisältää keskeiset HUS Logistiikan yhteiskuntavastuuta kuvaavat indikaattorit (ympäristövaikutukset, sosiaaliset vaikutukset ja taloudelliset vaikutukset) ajalla 1.1.2020–31.12.2020. Indikaattorit kuvaavat HUS Logistiikan omaa toimintaa Vantaan logistiikkakeskuksessa, sieltä lähtevissä kuljetuksissa sekä HUS Logistiikan kilpailutamisissa hankinnoissa. Koko HUSin toimintaa kuvaavia vastaavia indikaatto-

reita löytyy mm. vuosittain julkaistavasta HUSin ympäristökertomuksesta.

Ympäristövastuun osalta raporttimme kattaa vaikutukset hankintojen kautta (ympäristökriteerit hankinnoissa) sekä Vantaan logistiikkakeskuksen toiminnan energiankulutuksen, päästöt ja syntyvät jätteet. Lähtötiedot energian käytön ja jätteiden seurannalle on saatu kiinteistöstä vastaavalta HUS-Kiinteistöt Oy:ltä sekä HUS Ympäristökeskukselta.

Sosiaalisen vastuun osalta raportimme kaikki keskeiset henkilöstöä koskevat indikaattorit sekä hankintojen ihmisoikeusvaikutukset (sosiaalisen vastuun kriteerit hankinnoissa). Rajauksena henkilöstöluvuissa on HUS Logistiikan oma toiminta ja henkilöstö.

Varmennus

Vastuullisuusraporttiamme ei ole varmennettu riippumattoman kolmannen osapuolen toimesta.

GRI-SISÄLTÖINDEKSI

HUS Logistiikka raportoi yritys vastuustaan GRI-ohjeiston vuoden 2016 raportointistandardien suppean (core) vaihtoehdon mukaisesti. Raportointi sisältää GRI-standardien yleistä raporttoimista ja johdon lähestymistapaa koskevat osiot sekä HUS Logistiikalle olennaiset ympäristöön, yhteiskuntaan ja talouteen liittyvät standardilausekkeet.

GRI Standards	Sivu	Kommentit
102-13 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	6, 7	
102-14 Toimitusjohtajan katsaus	4	
102-16 Arvot ja liiketoimintaperiaatteet	3, 14	HUSin strategia
102-18 Hallintorakenne	9, 10, 14, 15, HUS vuosikertomus 2020	
102-40 Luettelo organisaation sidosryhmistä	7	
102-41 Kollektiivisesti neuvoteltujen työehtosopimusten piiriin kuuluva henkilöstö	16	
102-53 Yhteystiedot, josta kysyä raporttiin liittyviä lisätietoja	GRI-indeksi	Kehittämispäällikkö Riikka Juuma, riikka.juuma@hus.fi
102-54 GRI-standardien mukainen raportoinnin kattavuus	20	
201-1 Suoran taloudellisen arvon tuottaminen ja jakaminen	8, 9, HUS tilinpäätös 2020	
205-3 Vahvistetut korruptiotapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	GRI-indeksi	Ei yhtään vahvistettua korruptiotapausta vuonna 2020
206-1 Kilpailuoikeudellisten säännösten rikkomiseen, kartelleihin ja määrävän markkina-aseman väärinkäyttöön liittyvät oikeustoimet	GRI-indeksi	Syksyllä 2020 Markkinaoikeus päätti Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV:n esityksen pohjalta määrätä HUSin maksamaan yhteensä 160 000 euron suuruiset seuraamusmaksut neljän eri kilpailuttamattoman hankinnan vuoksi.
302-1 Organisaation oma energiankulutus	18, 19	
305-1 Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 1)	18, 19	
306-2 Jätteet jätelajeittain ja käsittelytavan mukaan jaoteltuna	19	
307-1 Ympäristölakien ja -sääntöjen rikkominen	GRI-indeksi	Ei rikkomuksia v. 2020
401-1 Henkilöstön vaihtuvuus	16	V. 2020 luku puuttuu
401-2 Kokoaikaisen henkilöstön henkilöstöetuedet, joita ei tarjota määräaikaiselle tai osa-aikaiselle henkilöstölle		
401-3 Vanhempainvapaa	16	
403-1 Työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmät	15	
403-2 Vaarojen tunnistaminen, riskien arviointi, tapauksien tutkinta	15	
403-3 Työterveyspalvelut		
403-4 Työntekijöiden osallistuminen ja konsultointi työterveys- ja turvallisuusasioihin sekä näistä viestiminen työntekijöille	15	
403-5 Työntekijöiden koulutus työterveyteen ja -turvallisuuteen	15	
419-1 Lakien ja säädösten rikkomukset sosiaalisten ja GRI-indeksi taloudellisten tekijöiden osalta	GRI-indeksi	Ei rikkomuksia v. 2020

HUS Helsingin yliopistollisessa sairaalassa saa vuosittain hoitoa noin 680 000 potilasta. HUSissa työskentelee lähes 27 000 ammattilaista kaikkien potilaiden parhaaksi. Vastuullamme on 24 jäsenkunnan asukkaiden erikoissairaanhoido. Lisäksi meillä on keskitetty valtakunnallisesti useiden harvinaisten ja vaikeiden sairauksien hoito.

HUS on Suomen suurin terveydenhuoltoalan toimija ja maan toiseksi suurin työnantaja. Osaamisemme on kansainvälisesti tunnettua ja tunnustettua. Yliopistollisena sairaalana tutkimme ja kehitämme jatkuvasti hoitomenetelmiämme sekä toimintaamme.

www.hus.fi

Stenbäckinkatu 9
PL 100, 00029 HUS
puh. 09 4711

 facebook.com/HUS.fi

 twitter.com/HUS_fi

 instagram.com/hus_insta

 linkedin.com/company/huslinkedin

 youtube.com/HUSvideot